

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere – karakteristika og kortlægning af sociale ydelser

Hver femte aktivitetsparate kontanthjælpsmodtager 30 + år modtager en social ydelse eller er forældre til et udsat barn.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er en målgruppe med relevans for både social- og beskæftigelsesområdet, da de står udenfor arbejdsmarkedet som følge af andre problemer foruden ledighed. De aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er karakteriseret ved ikke umiddelbart at kunne påtage sig et ordinært arbejde, f.eks. fordi de har sammensatte og/eller komplekse problemer af faglig, social eller helbredsmæssig karakter¹. For aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er der således flere fælles snitflader mellem beskæftigelsesindsatsen og den sociale indsats.

I regeringens sociale mål er der ligeledes fokus på snitfladerne mellem beskæftigelsesindsatsen og den sociale indsats. I de sociale mål indgår, at flere skal være en del af arbejdsfællesskabet, herunder at flere personer med handicap, psykiske vanskeligheder og sociale problemer skal i uddannelse og beskæftigelse. Udgangspunktet er, at beskæftigelse ikke blot er et mål i sig selv, men som en del af en social indsats kan være med til at understøtte en positiv forandring, bedre trivsel og mental sundhed for borgeren. Dette mål er især relevant for de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Denne analyse belyser sammenhængen mellem at være aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager og samtidig modtage sociale ydelser. Formålet med analysen kan opdeles i tre dele:

- 1) At undersøge karakteristika for de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der modtager og henholdsvis ikke modtager sociale ydelser.
- 2) At belyse de faktorer, der har betydning for, om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere modtager eller kan komme til at modtage sociale ydelser.
- 3) At belyse, hvilke faktorer der har betydning for, om de aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er passive – og som sådan ikke deltager i en beskæftigelsesrettet indsats og dermed er længere væk fra arbejdsmarkedet end de øvrige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

¹ Jf. Beskæftigelsesministeriet

Data og målgruppe

Analysen er en registerbaseret analyse af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i 2014 og 2015. I både 2014 og 2015 er der omkring 88.000 aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i hele landet, som har modtaget ydelsen i løbet af året². I analysen er målgruppen afgrænset til personer på 30+ år³, da der for denne aldersgruppe er fokus på beskæftigelsesindsatsen.

Registeret indeholdende oplysninger om ydelser efter serviceloven (SEL) på voksen- og handicapområdet er på nuværende tidspunkt ikke landsdækkende. I registeret indgår de kommuner, der har valideret deres indberetning i det pågældende kvartal⁴. Analysen er derfor begrænset til kommuner med validerede data i 2014 og 2015. I både 2014 og 2015 indgår 49 kommuner i analysen (se boks 1). Analysen fokuserer på resultaterne for 2015. Resultaterne for 2014 ses i bilag A og indgår i regressionsanalyserne senere i analysen (bilag B og C).

Generelt bør resultaterne tolkes med varsomhed, da de ikke nødvendigvis er repræsentative for samtlige kommuner eller den samlede målgruppe af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere på landsplan. Det gælder både i forhold til andelen af aktivitetsparate, som modtager en SEL-ydelse, målgruppens karakteristika og risikofaktorer. F.eks. indgår hverken København eller Århus i opgørelsen af SEL-ydelser i 2014-2015, hvilket potentielt kan påvirke resultaterne.

Målgruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere deles i to grupper:

- 1) Dem der modtager SEL-ydelser
- 2) Dem der ikke modtager SEL-ydelser

I analysen defineres det at få ydelser efter SEL som, at personen enten modtager en ydelse på voksen- og handicapområdet eller har børn, der modtager en ydelse for udsatte børn og unge. Det betyder, at når en person i denne analyse modtager en SEL-ydelse, så er vedkommende i én eller flere af socialområdets målgrupper, herunder voksne med handicap, udsatte voksne, voksne med psykiske vanskeligheder og/eller forældre til udsatte børn eller unge. Målgruppens sammensætning beskrives nærmere i de efterfølgende afsnit.

En detaljeret beskrivelse af opgørelsesmetoder, registerdata og statistiske analyser ses i boks 1 og 2.

² Jobindsats.dk

³ Personer under 30 år på kontanthjælp med en kompetencegivende erhvervsuddannelse, som kommunen vurderer ikke kan påtage sig et ordinært arbejde pga. sammensatte eller komplekse problemer, kan ligeledes betragtes som aktivitetsparate, men er ikke medtaget i analysen. Personer under 30 år uden en kompetencegivende erhvervsuddannelse tilbydes uddannelseshjælp i stedet for kontanthjælp.

⁴ Det er også de kommuner, der indgår i de kommunale serviceindikatorer for handicapområdet.

Modtagere og typer af SEL-ydelser, 2015

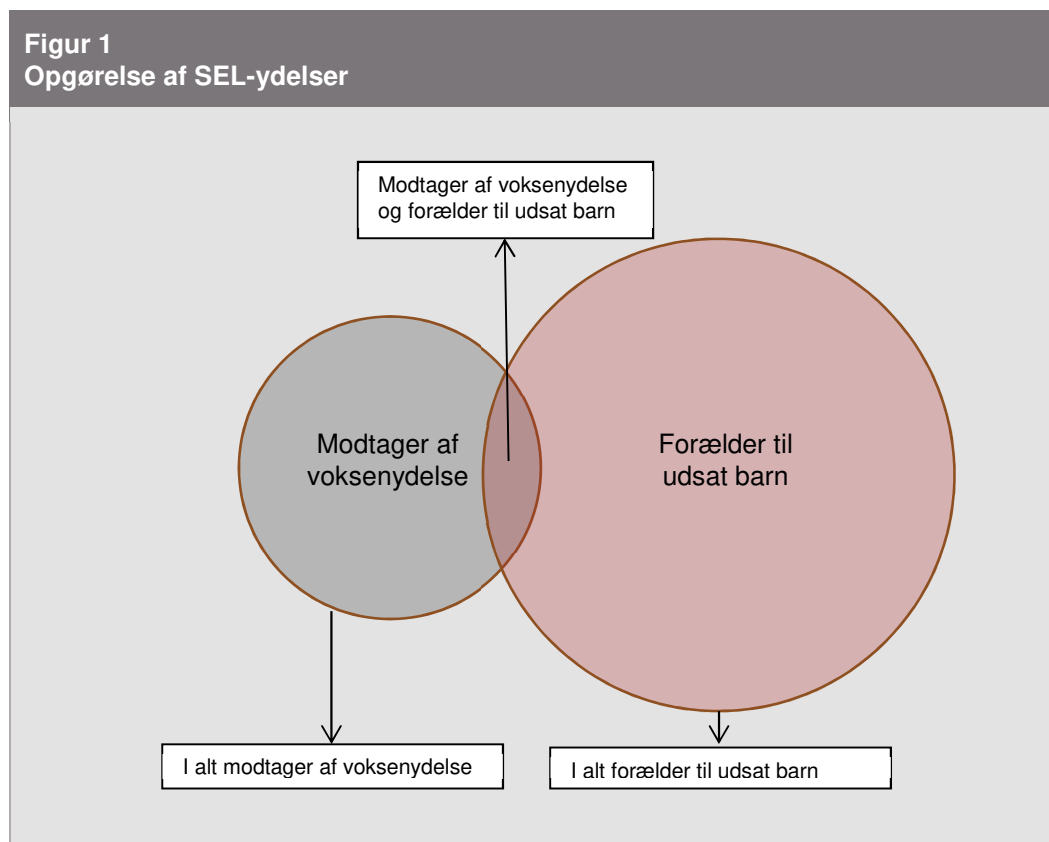
I 2015 er der i alt 30.150 aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i de 49 inkluderede kommuner. Heraf modtager 6.207 personer også ydelser efter SEL svarende til 21 pct., jf. tabel 1:

Tabel 1 Samlet status for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, 2015		
	Pct.	Antal
Med SEL-ydelser	21	6.207
Uden SEL-ydelser	79	23.943
I alt	100	30.150

Anm.: SEL-ydelser dækker over voksenydelse og foranstaltninger for målgruppens børn (se opgørelsesmetode i boks 1). Forældre med børn i foranstaltninger er opgjort ud fra alle personer med børn, både hjemmeboende og øvrige. Samtlige forældre med børn i foranstaltninger tilhører gruppen med SEL-ydelser.

Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (HANDIC, BUA og BUFO). HANDIC indeholder oplysninger om start- og slutdato for modtagelse af sociale ydelser. Ydelsen er medtaget, såfremt den bliver givet på et tidspunkt i det pågældende kalenderår. BUA og BUFO er opgjort per det kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.

Figur 1 illustrerer, hvordan modtagere af SEL-ydelser er opgjort i analysen fordelt på grupperne 1) modtager af voksenydelse, 2) forældre til udsat barn og 3) modtager af voksenydelse og forældre til udsat barn.

Tabel 2 viser, hvordan modtagerne af SEL-ydelser fordeler sig jf. figur 1.

Det ses, at 1.188 personer, svarende til 19 pct. af gruppen med SEL-ydelser, modtager en voksenydelse, og 5.286 er forældre til udsatte børn, hvilket svarer til 85 pct. af samtlige personer med SEL-ydelser. Fordeles gruppen med SEL-ydelser yderligere ses det, at 81 pct. af gruppen med SEL-ydelser består af personer, der kun er forældre til udsatte børn, mens 15 pct. består af personer, der kun modtager af en voksenydelse. De resterende 4 pct. modtager *både* en voksenydelse og har udsatte børn, som enten er anbragte og/eller modtager en forebyggende foranstaltning.

Tabel 2 Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der modtager SEL-ydelser, 2015		
	Pct.	Antal
Modtager af voksenydelse	19	1.188
Forælder til udsat barn	85	5.286
Med SEL-ydelser	100	6.207
- <i>Heraf kun modtager af voksenydelse</i>	15	921
- <i>Heraf kun forælder til udsat barn</i>	81	5.019
- <i>Heraf både modtager af voksenydelse og forælder til udsat barn</i>	4	267

Anm.: I alt modtager af voksenydelse er beregnet som summen af 'kun modtager af voksenydelse' og 'både modtager af voksenydelse og forælder til udsat barn'. I alt forælder til udsat barn er beregnet som summen af 'kun forælder til udsat barn' og 'både modtager af voksenydelse og forælder til udsat barn'.
Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (HANDIC, BUA og BUFO). HANDIC indeholder oplysninger om start- og slutdato for modtagelse af sociale ydelser. Ydelsen er medtaget, såfremt den bliver givet på et tidspunkt i det pågældende kalenderår. BUA og BUFO er opgjort per det kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.

Tabel 3 viser, hvordan de 1.188 modtagere af voksenydelse efter SEL er fordelt på målgrupper for tildeling af den sociale ydelse: fysisk funktionsnedsættelse, kognitiv funktionsnedsættelse, sindslidelser, et socialt problem eller en kombination af disse⁵.

Resultatet viser, at over halvdelen af gruppen (54 pct.) får en SEL-ydelse på grund af sindslidelser, som f.eks. angst og depression, mens 20 pct. får ydelsen på grund af et socialt problem, som f.eks. misbrug og hjemløshed. Dernæst følger de kognitive funktionsnedsættelser, som f.eks. autisme og udviklingsforstyrrelser, som udgør 9 pct., mens kun 1 pct. af ydelserne er tildelt på baggrund af en fysisk funktionsnedsættelse. Endelig får 15 pct. ydelsen på grund af flere årsager, hvilket kan være en gruppe med særligt komplekse eller sammensatte problemer.

⁵ Serviceloven opererer ikke med begrebet kognitiv funktionsnedsættelse, men benytter det bredere begreb psykisk funktionsnedsættelse som er et samlet begreb for kognitive funktionsnedsættelser og sindslidelser.

Tabel 3 Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der modtager voksenydelse efter SEL, 2015 - Fordelt på målgrupper		
	Pct.	Antal
Fysisk funktionsnedsættelse	1	15
Kognitiv funktionsnedsættelse	9	112
Sindslidelser	54	642
Socialt problem	20	236
Flere målgrupper	15	183
Modtagere af voksenydelse	100	1.188

Anm.: Til hver ydelse kan være knyttet flere målgrupper, f.eks. sindslidelser og socialt problem. Disse opgøres som 'flere målgrupper'.

Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (HANDIC). HANDIC indeholder oplysninger om start- og slutdato for modtagelse af sociale ydelser. Ydelsen er medtaget, såfremt den bliver givet på et tidspunkt i det pågældende kalenderår.

Tabel 4 viser det samlede antal og typer af ydelser for henholdsvis voksne og udsatte børn. Det samlede antal voksenydelse er højere end antallet af personer, der modtager en voksenydelse (1.280 versus 1.188), jf. tabel 2, da samme person godt kan modtage flere ydelser i løbet af året. Den typiske voksenydelse er socialpædagogisk støtte, som udgør 76 pct. af samtlige voksenydelse til aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Dernæst følger midlertidige botilbud, herunder krisecentre og herberger, som udgør 8 pct. af ydelserne. Aktivitets- og samværstilbud udgør 6 pct. af ydelserne. Under 5 pct. af ydelserne består af behandlingstilbud, støtte- og kontaktperson eller rådgivning samt de øvrige ydelser, som kan bevilliges efter voksenparagrafferne.

For ydelser til udsatte børn gælder ligeledes, at det samlede antal ydelser er højere end antallet af forældre til udsatte børn (6.171 versus 5.286), jf. tabel 2, da et barn godt både kan være anbragt og modtage en forebyggende foranstaltning i løbet af året. Derudover kan den samme forælder have mere end ét barn, der modtager sociale foranstaltninger. Det ses, at forebyggende foranstaltninger udgør størstedelen af ydelserne til udsatte børn (79 pct.), mens de resterende 21. pct. er anbringelser.

Tabel 4 Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der modtager SEL-ydelser, 2015 - Fordelt på ydelsestyper		
	Pct.	Antal
Antal voksenydelse	100	1.280
- <i>Socialpædagogisk støtte (§ 85)</i>	76	975
- <i>Midlertidige botilbud (§107, § 80, § 109, § 110)</i>	8	102
- <i>Aktivitets- og samværstilbud (§ 104)</i>	6	82
- <i>Behandling (§ 101, § 102)</i>	3	41
- <i>Støtte- og kontaktperson el rådgivning (§10, § 12, § 99, § 79)</i>	3	32
- <i>Anden ydelse efter voksenparagrafferne</i>	4	48
Antal ydelser til udsatte børn	100	6.171
- <i>Forældre til børn, der er anbragt</i>	21	1.309
- <i>Forældre til børn, der modtager forebyggende foranstaltninger</i>	79	4.862
<p>Anm.: Samme person kan godt have modtager flere ydelser i løbet af året, og derfor er antallet af ydelser for både voksne og udsatte børn højere end antallet af personer, jf. tabel 2.</p> <p>Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (HANDIC, BUA og BUFO). HANDIC indeholder oplysninger om start- og slutdato for modtagelse af sociale ydelser. Ydelsen er medtaget, såfremt den bliver givet på et tidspunkt i det pågældende kalenderår. BUA og BUFO er opgjort per det kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.</p>		

Karakteristika for målgruppen, 2015

Tabel 5 viser målgruppens karakteristika. Sammenlignet med øvrige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere har gruppen med SEL-ydelser en lavere gennemsnitsalder (41,3 år versus 44,4 år), en højere andel af kvinder (60 pct. versus 49 pct.), en højere andel af dansk herkomst (76 pct. versus 67 pct.) samt er lavere uddannede (64 pct. versus 56 pct.). Samtlige forskelle er signifikante⁶.

⁶ Der regnes signifikans på forskellene fordi det kan være svært at vurdere, hvorvidt 10 pct.point i forskel er meget eller lidt. Det vil afhænge af det antal observationer (N), der indgår i hver af de to procentberegninger, som sammenlignes.

Tabel 5 Karakteristika for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, 2015				
	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Alder (gennemsnit)***		41,3 år		44,4 år
Køn***				
Mænd	40	2.503	51	12.241
Kvinder	60	3.704	49	11.702
Herkomst***				
Dansk	76	4.739	67	15.941
Indvandrere/efterkommere	24	1.468	33	8.002
Uddannelse (højest fuldførte)***				
Kun grundskole	64	3.593	56	11.403
Øvrige ¹	36	2.062	44	8.961
<p>Anm.: For højest fuldførte uddannelse mangler der oplysninger på 2.994 personer i alt; fordelt på 552 personer med SEL-ydelser og 2.442 personer uden SEL-ydelser. (1) Gruppen af øvrige dækker over gymnasiale, erhvervsfaglige og videregående uddannelser. Signifikansniveauer: ***=p<0,01; **=p<0,05; *=p<0,1</p> <p>Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (BEF, UUDA). BEF er opgjort per 1. januar i kalenderåret. UUDA er opgjort per 1. oktober i kalenderåret.</p>				

Målgruppens forsørgerstatus, og hvorvidt de selv tidligere har været anbragt eller modtaget en forebyggende foranstaltning, ses i tabel 6. I gruppen med SEL-ydelser er der signifikant flere, som har børn (92 pct. versus 70 pct.), herunder hjemmeboende børn (55 pct. versus 40 pct.), samt flere enlige forsørgere (32 pct. versus 17 pct.) end i gruppen uden SEL-ydelser. Disse forskelle kan dog skyldes, at samtlige personer med udsatte børn inkluderes i gruppen med SEL-ydelser, og at personer uden børn kun er en del af den samlede målgruppe, hvis de modtager en af voksnydelserne.

De aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som får en SEL-ydelse, adskiller sig også fra de øvrige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i forhold til foranstaltninger tidligere i livet. Der er en højere andel i gruppen med SEL-ydelser, der selv tidligere har været anbragt (24 pct. versus 12 pct.) og/eller modtaget en forebyggende foranstaltning (9 pct. versus 3 pct.) som barn eller ung – sammenlignet med gruppen uden SEL-ydelser, og forskellene er signifikante.

Tabel 6 Forsørgerstatus og tidligere anbringelser eller forebyggende foranstaltninger, 2015				
	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Forsørgerstatus^{***}				
Har børn ¹	92	5.709	70	16.649
Hjemmeboende børn ²	55	3.393	40	9.584
Enlige forsørgere ³	32	1.970	17	4.043
Tidligere foranstaltninger (alle år)^{***}				
Anbringelser	24	1.493	12	2.878
Forebyggende	9	588	3	813
<p>Anm.: (1) Personer med børn er alle med mindst et barn uanset barnets alder og bopæl, (2) hjemmeboende børn er personer op til 25 år, der bor på samme adresse som mindst én af forældrene. Denne er således en delmængde af (1). (3) Enlige forsørgere er personer, der ikke lever i par, men som har hjemmeboende børn. Hjemmeboende børn og enlige forsørgere er opgjort ud fra antal børn i familien. Denne er således en delmængde af (2). Signifikansniveauer: ***=p<0,01; **=p<0,05; *=p<0,1 Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (FAM, BUA, BUFO). FAM er opgjort per 1. januar i kalenderåret. BUA og BUFO er opgjort per det kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.</p>				

Psykiske udfordringer kan ofte være en af årsagerne til, at en person er aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager, jf. tabel 3. Derfor undersøges det, hvordan målgruppen adskiller sig vedrørende psykiske lidelser i tabel 7. Det belyses gennem kontakter med psykiatrien og kontakter til psykolog eller psykiater i almensektoren.

I gruppen med SEL-ydelser har 19 pct. været indlagt eller modtaget ambulant psykiatrisk behandling sammenlignet med 12 pct. af de øvrige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (i 2014), hvilket er en signifikant forskel. Til sammenligning har omkring 2 pct. af hele befolkningen haft kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen i 2014⁷. Andelen med kontakt til specialpraktiserende psykiater er derimod på samme niveau i de to grupper (8 pct. versus 7 pct.), og 2 pct. i begge grupper har kontakt med en psykolog.

⁷ "Udvalgte nøgletal for det regionale sundhedsvæsen 2009-2015", Sundhedsdatastyrelsen, 2016.

Tabel 7 Psyriske lidelser, 2015				
	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Kontakt med psykiatrien				
Indlæggelse eller ambulat behandling***	19	1.195	12	2.870
Psykiater, almensektor	8	467	7	1.760
Psykolog, almensektor	2	124	2	509

Anm.: Psykiatrisk indlæggelse eller ambulat behandling er opgjort for 2014, som er det senest opdaterede år fra Landspatientregisteret. Signifikansniveauer: ***= $p<0,01$; **= $p<0,05$; *= $p<0,1$

Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (LPSY, SSSY, VBGS). LPSY, SSSY og VBGS er opgjort per kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.

I bilag A ses karakteristika for målgruppen i 2014. Der er ingen større udsving i tallene fra 2014 sammenlignet med 2015. Samlet set er der 30.476 aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i 2014, hvoraf 6.009 svarende til 20 pct. modtager ydelser efter SEL.

Der ses overordnet de samme signifikante forskelle i karakteristika, dog er der en svag tendens til et større forbrug af psykolog i gruppen uden SEL-ydelser end i gruppen med SEL-ydelser (3 pct. versus 2 pct.; $p<0,1$, jf. tabel A.6) i 2014.

Modtagere af beskæftigelsesindsatser, 2015

I tabel 8 ses andelen af passive aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i 2015. Passive modtagere er personer, som ikke modtager en beskæftigelsesrettet indsats i løbet af året. Andelen af passive er på 25 pct. i gruppen med SEL-ydelser sammenlignet med 23 pct. i gruppen uden SEL-ydelser, hvilket er en signifikant forskel.

Tabel 8 Opgørelse af passive aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, 2015				
	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Status***				
Passiv	25	1.529	23	5.407
Øvrige (aktivering etc.)	75	4.678	77	18.536

Anm.: Passiv inkluderer personer, der har været passive i samtlige 53 uger af 2015. Signifikansniveauer: ***= $p<0,01$; **= $p<0,05$; *= $p<0,1$

Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (DREAM).

Tabel 9 viser, hvor mange som får mentorstøtte i 2015, givet at de også har været aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i 2014. Tallene kan således være underestimerede i forhold til, hvor mange som får mentorstøtte i 2015, da personer med kortere kontanthjælpsforløb i 2015 – som samtidig modtager mentorstøtte – ikke indgår i opgørelsen. Mentorstøtte kan i mange tilfælde indholdsmæssigt have samme karakter som socialpædagogisk støtte efter SEL. Der er en signifikant forskel på, hvor mange som modtager mentorstøtte i de to grupper (25 pct. versus 22 pct.) i 2015.

Tabel 9 Opgørelse af mentorstøtte, 2015				
	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Mentorstøtte***	25	1.561	22	5.217

Anm.: Mentorstøtte kan bevilliges efter § 31b i LAB og gives til borgere med behov for støtte, som har et beskæftigelsesrettet sigte, og som kan understøtte, at personen er klar til eller kan deltage i et beskæftigelsesrettet tilbud. Tallene er begrænset til personer i målgruppen, som har været aktivitetsparate i mindst én uge i 2014, som er det tilgængelige data. Signifikansniveauer: ***= $p<0,01$; **= $p<0,05$; *= $p<0,1$

Kilde: Egne beregninger ud fra data på mentorstøtte (STAR).

Faktorer af betydning for at modtage sociale ydelser, 2014-2015

De foregående resultater viser, at der umiddelbart er markante forskelle på aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere afhængig af, om de tilhører gruppen med eller uden SEL-ydelser. Det gælder både for karakteristika, familieforhold og beskæftigelsesindsatser samt risikofaktorer som psykiske lidelser og anbringelser eller foranstaltninger tidligere i livet.

Det er dog usikkert, om disse faktorer rent faktisk har betydning for, om målgruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere modtager ydelser efter SEL, og om der er en kausal sammenhæng mellem disse. F.eks. kan psykisk lidelse øge sandsynligheden for at modtage en social ydelse, men sammenhængen kan også være modsat: At det at modtage en social ydelse påvirker sandsynligheden for at komme i behandling for psykiske lidelser.

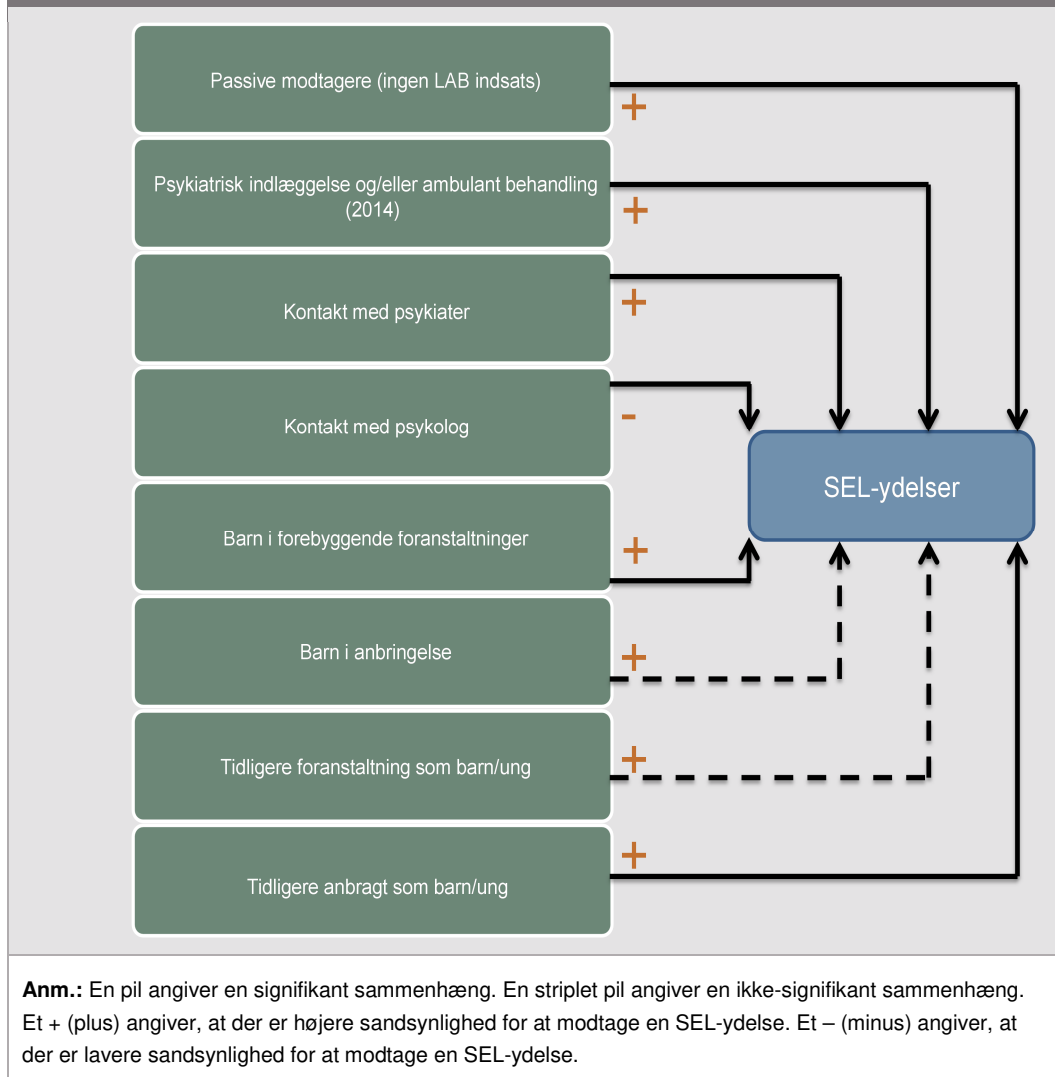
Nedenstående resultater kan derfor ikke sige noget om, hvorvidt de ovenstående faktorer er *årsagen* til at en person modtager en SEL-ydelse, men udelukkende beskrive om der er en statistisk *sammenhæng* mellem disse. Dette er gjort ved hjælp af en logistisk regressionsanalyse.

I det følgende fokuseres på den del af målgruppen, der modtager ydelser efter voksenparagrafferne i SEL. Der vil sige, at det at have et barn i anbringelse eller forebyggende foranstaltning betragtes som mulige betydende faktorer i forhold til, om den voksne også selv modtager en SEL-ydelse. De øvrige betydende faktorer, som er inkluderet i analysen, ses i figur 2. Resultaterne er justeret for en række baggrundsvARIABLE, som f.eks. alder, køn og uddannelsesniveau, som også kan påvirke sandsynligheden for at modtage en SEL-ydelse. Det samlede resultat af analysen, herunder effektstørrelser og p-værdier, er vist i bilag B.

Figur 2 viser et overblik over analysens resultater. Det ses, at samtlige faktorer øger sandsynligheden for at modtage en voksenydelse med undtagelse af kontakt med psykolog i almensektoren, som reducerer sandsynligheden. Alle faktorer har en signifikant sammenhæng med at modtage SEL-ydelser med undtagelse af at 1) at have et barn i anbringelse og 2) at have modtaget tidligere foranstaltning som barn/ung.

De signifikante sammenhænge mellem de enkelte faktorer og SEL-ydelserne er dog ganske små. Sammenhængen er størst for personer med psykiatriske indlæggelser/kontakter, hvor sandsynligheden for at modtage en voksenydelse er øget med 2,7 pct. sammenlignet med øvrige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Figur 2
Betydende faktorer for at modtage en SEL-ydelse (voksne), 2014-2015

Faktorer af betydning for at modtage beskæftigelsesindsatser, 2014-2015

Dette afsnit minder på mange måder om afsnittet ovenfor om faktorer af betydning for at modtage sociale ydelser. I dette afsnit er fokus imidlertid på, hvilke faktorer der har betydning for at modtage beskæftigelsesindsatser eller ej (at være passiv jf. Loven om Aktiv Beskæftigelsesindsats (LAB)).

Der undersøges de samme betydende faktorer som i forrige analyse, da det at være passiv aktivitetsparat kontakthjælpsmodtager og det at være aktivitetsparat kontakthjælpsmodtager og samtidig modtager af sociale ydelser er tæt forbundet. Det

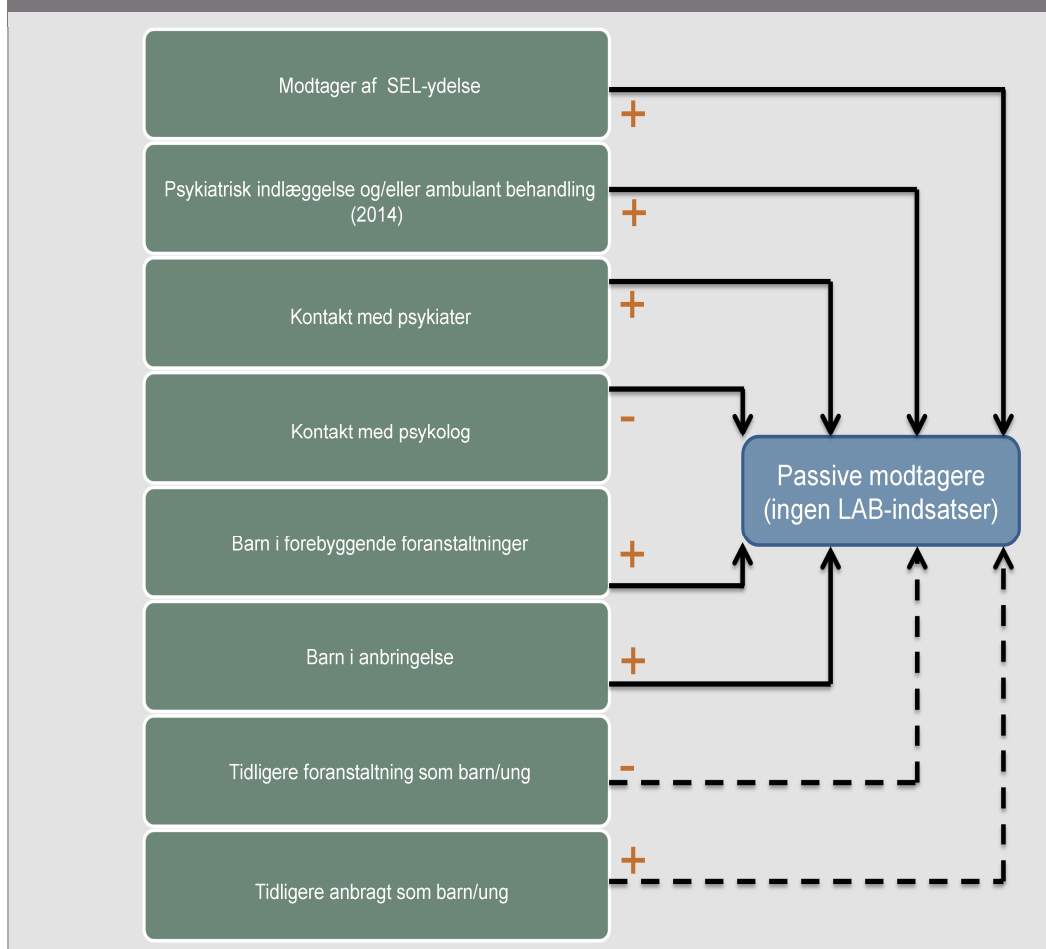
er mange af de samme faktorer, der kan have betydning for begge situationer. Årsagssammenhængen mellem det at være passiv aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager og det at være aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager og samtidig modtager af sociale ydelser er dog ikke kendt. Der er altså tale om to forskellige sammenhænge, og resultaterne af de to regressionsanalyser bør derfor også tolkes adskilt.

I dette afsnit undersøges derfor, hvilke af de gennemgåede faktorer, der har betydning for, om målgruppen *ikke* modtager en beskæftigelsesindsats efter LAB. Det samlede resultat af analysen, herunder effektstørrelser og p-værdier, er vist i bilag C.

Figur 3 viser, at de fleste faktorer øger sandsynligheden for at være passiv, undtagen kontakt med psykolog og tidligere foranstaltning som barn/ung (ikke signifikant) som reducerer sandsynligheden. Sammenhængene er signifikante med undtagelse af 1) tidligere foranstaltning som barn/ung og 2) tidligere anbragt som barn/ung

De signifikante sammenhænge er også her ganske små: Sammenhængen er størst for personer med kontakt til psykolog (almensektoren), som har en mindsket sandsynlighed på 2,1 pct. for at være passive sammenlignet med øvrige aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

Figur 3
Betydende faktorer for at være passiv (ingen LAB-indsatser), 2014-2015

Anm.: En pil angiver en signifikant sammenhæng. En striplet pil angiver en ikke signifikant sammenhæng. Et + (plus) angiver, at der er højere sandsynlighed for at være passiv. Et - (minus) angiver, at der er lavere sandsynlighed for at være passiv.

Boks 1 Opgørelsesmetode og registerdata

Analysen er baseret på registerdata fra Danmarks Statistik og STAR.

Målgruppeafgrænsning

Målgruppen af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere er defineret som personer, der er visiteret som aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i mindst et kvartal i det pågældende år. Dette er gjort vha. DREAM-registeret og variabelen visitationskode=2 (aktivitetsparate).

Derudover er målgruppen afgrænset til personer, der jf. befolkningsregisteret (BEF) er mindst 30 år pr. 1. januar i analyseåret samt pr. 1. januar i analyseåret er bosiddende i en kommune med validerede data, jf. Handicapstatikken (HANDIC).

I 2014 og 2015 indgår 47⁸ kommuner i analysen, hvoraf 46 kommuner er de samme i begge år.

Karakteristika

Til afsøgning af karakteristika anvendes registrene BEF, Familieforhold (FAM) og Uddannelse (UUDA). BEF og FAM er opgjort pr. 1. januar, og UUDA er opgjort per 30. september.

Alderen for personerne er opgjort som forskellen på alderen per 1. januar i analyseåret og personens fødselsdag, jf. BEF.

Personer med børn er opgjort ved hjælp af henholdsvis mor-ID og far-ID i BEF, hjemmeboende børn er opgjort ud fra antal børn i familien, jf. FAM. Enlige forsørgere er opgjort som personer med hjemmeboende børn, der er kategoriseret som enlige, jf. FAM.

Opgørelse af personer med og uden serviceydelser

I analysen sammenlignes grupper af aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der modtager og ikke modtager serviceydelser (SEL).

Den samlede gruppe, der modtager serviceydelser, består af unikke personer, der modtager en eller flere voksenydelser efter SEL og/eller har et eller flere børn i forebyggende foranstaltninger eller anbringelser. Der vil sige, at personen kun tæller én gang i det samlede antal uanset antallet af ydelser. I de enkelte resultater kan den samme person dog godt optræde flere gange, f.eks. i opgørelsen af voksenydelser, hvis samme person både har modtaget socialpædagogisk støtte og været på et botilbud i samme år, eller hvis en person har et barn som både er anbragt og

⁸ Frederiksberg, Herlev, Albertslund, Høje-Taastrup, Rødovre, Tårnby, Fredensborg, Hørsholm, Greve, Solrød, Odsherred, Faxe, Kalundborg, Ringsted, Stevn, Middelfart, Assens, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde, Nordfyns, Langeland, Ærø, Haderslev, Fredericia, Horsens, Kolding, Herning, Holstebro, Struer, Syddjurs, Norddjurs, Favrskov, Odder, Silkeborg, Samsø, Skanderborg, Århus, Ringkøbing-Skjern, Hedensted, Morsø, Frederikshavn, Læsø, Rebild, Mariagerfjord, Odense, Nyborg Skive og Lemvig. For 2014 desuden: Egedal. For 2015 desuden: Glostrup

Boks 1
Opgørelsesmetode og registerdata

modtager en forebyggende foranstaltning i analyseåret. Det vil sige, at antallet af ydelser godt kan overstige antallet af personer.

I HANDIC er personer, der har modtaget bare én handicapydelse i analyseåret, medtaget som personer med serviceydelser.

Personer, der har et barn i en anbringelse eller forebyggende foranstaltning i analyseåret, er ligeledes kategoriseret som personer, der har modtaget serviceydelser. Til denne opgørelse er anvendt registrene: BUA (Børn og Unge Anbragte) og BUFO (Børn og Unge Forebyggende Foranstaltninger).

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der har et barn i anbringelse eller foranstaltning, er fundet ved at koble børnenes cpr.-nummer fra BUA og BUFO med BEF, og derefter er personer med børn med anbringelse og forebyggende foranstaltninger fundet ud fra forældrenes identificerede nummer.

For at sikre at der i analysen ikke medtages personer, der ikke er berettiget til at modtage anbringelser og forebyggende foranstaltninger, er der sat en restriktion på børnenes alder, som højst må være 24 år pr. 1. januar i analyseåret.

Øvrige risikofaktorer

Personer med en psykiatrisk indlæggelse eller ambulant psykiatrisk behandling afgrænses som personer med mindst én psykiatrisk diagnose i Landspatientregisteret (LPSYPOP) i analyseåret.

Personer, der er visiteret til psykologhjælp, afgrænses som personer, der jf. Sygesikringsregisteret (SSSY) har modtaget specialekoden 63 (Psykologhjælp) i analyseåret.

Personer, der er henvist til psykiatrien, afgrænses som personer, der jf. Sygesikringsregisteret (SSSY) har modtaget specialekoden 24 (Psykiatri) i analyseåret.

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere med en tidligere anbringelse eller forebyggende foranstaltninger er fundet ud fra, hvorvidt de har modtaget en ydelse i BUA og BUFO for alle tidligere år.

Opgørelse af passive og mentorstøtte

Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der ikke modtager aktivering i undersøgelsesperioden, betegnes som passive, jf. definitioner fra jobindsats.dk. Dette er opgjort som DREAM-kode=730 (Kontanthjælp, passiv)

Personer på mentorstøtte er opgjort ud fra data fra STAR på aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, som modtager mentorstøtte i analyseåret. I analysen er data begrænset til 2014.

Boks 2 Statistisk analyse

Karakteristika for personer med og uden SEL-ydelser opgøres i 2014 og 2015, og det undersøges, om disse forskelle er signifikante i de to år. I samtlige resultater anvendes følgende signifikansniveauer: ***= $p<0,01$; **= $p<0,05$; *= $p<0,1$.

For at undersøge hvilke faktorer, der har betydning for at modtage voksenydelse efter SEL, er der foretaget en logistisk regressionsanalyse for perioden 2014-2015.

Analysen baseres på data på individniveau med det binære udfald: Modtager en voksenydelse efter SEL (ja).

Det undersøges, om følgende forklarende faktorer har betydning for udfaldet: Psykiatrisk indlæggelse og/eller ambulante behandling, kontakt med psykiater (almensektoren), kontakt med psykolog (almensektoren), barn i forebyggende foranstaltninger, barn i anbringelse, tidligere foranstaltning som barn/ung og tidligere anbragt som barn/ung. Yderligere medtages passiv efter LAB for udfaldet på voksenydelse efter SEL og omvendt (se figur 2 og 3).

Yderligere kontrolleres for følgende baggrundsvariable: Køn, alder, kommune, civil- og forsørgerstatus, herkomst og uddannelsesniveau.

Effekten på det binære udfald vurderes ud fra effekttestimatet og de tilhørende p-værdier.

På tilsvarende måde er der lavet en statistisk analyse for, hvilke faktorer der har betydning for at være passiv efter LAB. Den logistiske regression indeholder samme forklarende variable som beskrevet ovenfor. Den eneste forskel er, at det binære udfald er, om man er passiv efter LAB (ja).

Resultatet af analysen præsenteres som den gennemsnitlige marginale effekt, der viser sandsynligheden for udfaldet for de enkelte faktorer, når effekten af de øvrige karakteristika holdes gennemsnitlige.

Bilag A: Karakteristika for målgruppen, 2014

Dette bilag viser målgruppens karakteristika for 2014, så det er sammenligneligt med analysens resultater for 2015. Det gør det muligt at se de tal for 2014, som der indimellem refereres til i analysens tekst.

Nedenstående tabeller viser karakteristika for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere i 2014.

Tabel A1 Samlet status for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, 2014		
	Pct.	Antal
Med SEL-ydelser	20	6.009
Uden SEL-ydelser	80	24.467
I alt	100	30.476

Anm.: SEL-ydelser dækker over voksenydelse og foranstaltninger for målgruppens børn (se opgørelsesmetode i boks 1). Forældre med børn i foranstaltninger er opgjort ud fra alle personer med børn, både hjemmeboende og øvrige. Samtlige forældre med børn i foranstaltninger tilhører gruppen med SEL-ydelser.

Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (HANDIC, BUA og BUFO). HANDIC indeholder oplysninger om start- og slutdato for modtagelse af sociale ydelser. Ydelsen er medtaget, såfremt den bliver givet på et tidspunkt i det pågældende kalenderår. BUA og BUFO er opgjort per det kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.

Tabel A.2		
Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der modtager SEL-ydelser, 2014		
	Pct.	Antal
I alt modtager af voksenydelse	20	1.203
I alt forælder til udsat barn	85	5.097
Med SEL-ydelser	100	6.009
- <i>Heraf kun modtager af voksenydelse</i>	15	912
- <i>Heraf kun forælder til udsat barn</i>	80	4.806
- <i>Heraf både modtager af voksenydelse og forælder til udsat barn</i>	5	291
<p>Anm.: I alt modtager af voksenydelse er beregnet som summen af 'kun modtager af voksenydelse' og 'både modtager af voksenydelse og forælder til udsat barn'. I alt forælder til udsat barn er beregnet som summen af 'kun forælder til udsat barn' og 'både modtager af voksenydelse og forælder til udsat barn'.</p> <p>Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (HANDIC, BUA og BUFO). HANDIC indeholder oplysninger om start- og slutdato for modtagelse af sociale ydelser. Ydelsen er medtaget, såfremt den bliver givet på et tidspunkt i det pågældende kalenderår. BUA og BUFO er opgjort per det kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.</p>		

Tabel A.3
Aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der modtager voksenydelse efter SEL, 2014
 - Fordelt på målgrupper

	Pct.	Antal
Fysisk funktionsnedsættelse	1	14
Kognitiv funktionsnedsættelse	14	171
Sindslidelser	54	650
Socialt problem	17	207
Flere målgrupper	13	161
Modtager af voksenydelse	100	1.203

Anm.: Til hver ydelse kan være knyttet flere målgrupper, f.eks. sindslidelser og socialt problem. Disse opgøres som 'flere målgrupper'.

Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (HANDIC). HANDIC indeholder oplysninger om start- og slutdato for modtagelse af sociale ydelser. Ydelsen er medtaget, såfremt den bliver givet på et tidspunkt i det pågældende kalenderår.

Tabel A.4				
Karakteristika for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, 2014				
	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Alder (gennemsnit)***		41,0 år		44,1 år
Køn***				
Mænd	40	2.411	50	12.272
Kvinder	60	3.598	50	12.195
Herkomst***				
Dansk	78	4.681	68	16.655
Indvandrere/efterkommere	22	1.328	32	7.812
Uddannelse (højest fuldførte)***				
Kun grundskole	64	3.534	53	11.773
Øvrige ¹	36	1.983	47	10.586
<p>Anm.: For højest fuldførte uddannelse mangler der oplysninger på 2.600 personer i alt; fordelt på 492 personer med SEL-ydelser og 2.108 personer uden SEL-ydelser. (1) Gruppen af øvrige dækker over gymnasiale, erhvervsfaglige og videregående uddannelser. Signifikansniveauer: ***=p<0,01; **=p<0,05; *=p<0,1</p> <p>Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (BEF, UUDA). BEF er opgjort per 1. januar i kalenderåret. UUDA er opgjort per 1. oktober i kalenderåret.</p>				

Tabel A.5
Forsørgerstatus og tidligere anbringelser eller forebyggende foranstaltninger, 2014

	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Forsørgerstatus***				
Har børn ¹	92	5.531	71	17.335
Hjemmeboende børn ²	54	3.248	42	10.285
Enlige forsørgere ³	30	1.822	17	4.062
Tidligere foranstaltninger (alle år)***				
Anbringelser	25	1.514	12	2.978
Forebyggende	9	521	3	732

Anm.: (1) Personer med børn er alle med mindst et barn uanset barnets alder og bopæl, (2) hjemmeboende børn er personer op til 25 år, der bor på samme adresse som mindst én af forældrene. Denne er således en delmængde af (1). (3) enlige forsørgere er personer, der ikke lever i par, men som har hjemmeboende børn. Hjemmeboende børn og enlige forsørgere er opgjort ud fra antal børn i familien. Denne er således en delmængde af (2). Signifikansniveauer: ***=p<0,01; **=p<0,05; *=p<0,1
Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (FAM, BUA, BUFO). FAM er opgjort per 1. januar i kalenderåret. BUA og BUFO er opgjort per det kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.

Tabel A.6
Psyriske lidelser, 2014

	Med SEL-ydelser		Uden SEL-ydelser	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Kontakt med psykiatrien				
Indlæggelse eller ambulant behandling***	19	1.144	13	3.071
Psykiater, almensektor	8	501	8	1.902
Psykolog, almensektor*	2	128	3	621

Anm.: Signifikansniveauer: ***=p<0,01; **=p<0,05; *=p<0,1
Kilde: Egne beregninger ud fra registerdata (LPSY, SSSY, VBGS). LPSY, SSSY og VBGS er opgjort per kalenderår, hvor aktiviteten har fundet sted.

Bilag B: Resultater fra regresionsanalyser (SEL)

Tabel B.1 viser output fra de logistiske regressionsanalyser af sandsynligheden for at modtage en voksenydelse efter SEL i 2014-2015.

Den gennemsnitlige marginale viser eksempelvis, at sandsynligheden for at modtage en SEL-ydelse øges med 0,6 %, hvis en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager har været passiv (ingen LAB-indsats) og de øvrige forklarende variable holdes gennemsnitslige, jf. tabel B.1.

Tabel B.1 Regressionsanalyse på modtagere af SEL-ydelser (voksne), 2014-2015		
Forklarende variable	Afhængig variabel= Modtager af SEL- ydelse	Den gennemsnitlige marginale effekt
Passiv (ingen LAB-indsats) i hele perioden	0,1507*** (0,0439)	0,0065
Psykisk indlæggelse og/eller ambulante behandling (2014)	0,6297*** (0,0288)	0,0271
Kontakt med psykiater (almensektoren)	0,1628*** (0,0411)	0,0070
Kontakt med psykolog (almensektoren)	-0,2012** (0,0751)	-0,0087
Barn i forebyggende foranstaltninger	0,1435*** (0,0371)	0,0062
Barn i anbringelse	0,0442 (0,0572)	0,0019
Tidligere foranstaltning som barn/ung	0,0721 (0,0530)	0,0031
Tidligere anbragt som barn/ung	0,0798** (0,0357)	0,0034

Anm.: Standardfejl er angivet i parentes. Signifikansniveauer: ***=p<0,01; **=p<0,05; *=p<0,1. Der er i modellen kontrolleret for civilstatus, køn, alder, forsørgerstatus, herkomst, højest fuldførte uddannelse og kommune. Antal observationer: 35.387.

Bilag C: Resultater fra regresionsanalyser (LAB)

Tabel C.1 viser output fra den logistiske regressionsanalyse af sandsynligheden for at være passiv aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager i 2014-2015.

Den gennemsnitlige marginale effekt viser eksempelvis, at sandsynligheden for at være passiv modtager øges med 1,1 %, hvis en aktivitetsparat kontanthjælpsmodtager modtager en SEL-ydelse (voksen) og de øvrige forklarende variable holdes gennemsnitslige, jf. tabel C.1.

Tabel C.1 Regressionsanalyse på passive modtagere (ingen LAB-indsatser), 2014-2015		
Forklarende variable	Afhængig variabel= Passiv (ingen LAB- indsats) i hele perioden	Den gennemsnitlige marginale effekt
Modtager af SEL-ydelse (voksen)	0,1447*** (0,0437)	0,0111
Psykiatrisk indlæggelse og/eller ambulans behandling (2014)	0,1677*** (0,0276)	0,0129
Kontakt med psykiater (almensektoren)	0,1912*** (0,0307)	0,0147
Kontakt med psykolog (almensektoren)	-0,2709*** (0,0666)	-0,0208
Barn i forebyggende foranstaltninger	0,0557* (0,0290)	0,0042
Barn i anbringelse	0,1471*** (0,0465)	0,0113
Tidligere foranstaltning som barn/ung	-0,0122 (0,0521)	-0,0001
Tidligere anbragt som barn/ung	0,0307 (0,0313)	0,0024

Anm.: Standardfejl er angivet i parentes. ***=p<0,01; **=p<0,05; *=p<0,1. Der er i modellen kontrolleret for civilstatus, køn, alder, forsørgerstatus, herkomst, højest fuldførte uddannelse og kommune. Antal observationer: 35.387